

Iekšlietu ministrija

Čiekurkalna 1. līnija 1 k-2, Rīga, LV-1026; tālr. 67219263; e-pasts: pasts@iem.gov.lv; www.iem.gov.lv

Rīgā

07.11.2022

Nr.1-23/2607

Latvijas Republikas
Tiesībsarga birojs

zināšanai:
Tieslietu ministrija
Satiksmes ministrija

Uz 06.10.2022

Nr.1-5/260

Par administratīvā pārkāpuma procesu, ja ceļu satiksmes pārkāpums fiksēts ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli

Iekšlietu ministrijā ir saņemta Latvijas Republikas tiesībsarga (turpmāk – Tiesībsargs) 2022.gada 6.oktobra vēstule Nr.1-5/260 “Par pārkāpumu, kas fiksēti ar tehniskajiem līdzekļiem, procesuālo izskatīšanas kārtību” (turpmāk – vēstule), kurā cita starpā ir vērsta uzmanība gan uz paša Tiesībsarga redzeslokā nonākušo, gan arī uz plašsaziņas līdzekļos pieejamo informāciju par gadījumiem, kad salīdzinoši īsā laika periodā personas tiek vairākkārt administratīvi sodītas par tāda transportlīdzekļa izmantošanu ceļu satiksmē, kuram noteiktajā termiņā nav veikta valsts tehniskā apskate (*Ceļu satiksmes likuma 71.panta pirmajā daļā paredzētais pārkāpums*) vai arī par kuru nav veikta tā īpašnieka civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana (*Ceļu satiksmes likuma 71.panta otrajā daļā paredzētais pārkāpums*), ja minētie pārkāpumi fiksēti ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli. Tāpat Tiesībsargs savā vēstulē pauž bažas par to, vai termiņš, kādā persona uzzina par šādā veidā fiksētajiem ceļu satiksmes pārkāpumiem, un vai naudas soda apmērs, kāds personai par šiem pārkāpumiem tiek piemērots, ir samērīgs. Līdz ar to Tiesībsargs lūdz kompetentās iestādes, tostarp Iekšlietu ministriju, sniegt savu viedokli par iespēju attiecībā uz to lietu kategoriju, kurā personas izdarītais ceļu satiksmes pārkāpums tiek fiksēts ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, ieviest citādu procesuālo kārtību, kādā šīs administratīvā pārkāpuma lietas tiek izskatītas un kādā tajās tiek pieņemts lēmums par sodu, cita starpā saīsinot arī šo lietu izskatīšanas un lēmuma par sodu pieņemšanas termiņus. Vienlaikus Tiesībsargs lūdz sniegt arī viedokli par naudas soda apmēra, kas šobrīd Ceļu satiksmes likumā ir noteikts par abiem minētajiem ceļu satiksmes pārkāpumiem, samērīgumu.

Jautājumā par procesuālo kārtību, kādā tiek izskatītas administratīvā pārkāpuma lietas un kādā tajās tiek pieņemts lēmums par sodu, Iekšlietu ministrija norāda, ka attiecībā uz to lietu kategoriju, kurā personas izdarītais ceļu satiksmes pārkāpums tiek fiksēts ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, jau patlaban Administratīvās atbildības likuma 19.nodaļā ir ietverts speciāls administratīvā pārkāpuma procesa īpatnību regulējums. Taču vienlaikus jāatzīst, ka attiecībā uz procesuālajiem termiņiem, kādos šīs lietas ir izskatāmas un kādos tajās pieņemams lēmums par sodu, Administratīvās atbildības likuma 19.nodaļā speciāls regulējums nav ietverts. Tādējādi arī uz šo lietu kategoriju attiecināms vispārējais Administratīvās atbildības likumā ietvertais regulējums, kas nosaka procesuālos termiņus, kādos izpildāmas konkrētas procesuālās darbības.

Vienlaikus norādām, ka to lietu kategorijā, kurā personas izdarītais ceļu satiksmes pārkāpums tiek fiksēts ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, procesuālo kārtību, kādā šīs lietas tiek izskatītas un kādā tajās tiek pieņemts lēmums par sodu, regulē arī Ceļu satiksmes likuma 43.⁷panta otrā daļa, kas paredz iespēju ar tehniskajiem līdzekļiem fiksētās informācijas par attiecīgajiem ceļu satiksmes pārkāpumiem apstrādē iesaistīt arī valsts akciju sabiedrību "Ceļu satiksmes drošības direkcija" (turpmāk – Direkcija), kuras pārziņā esošajā valsts informācijas sistēmā "Transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrs" šīs lietas tiek sagatavotas izskatīšanai un lēmuma par sodu pieņemšanai. Saskaņā ar Valsts policijas sniegto informāciju šobrīd spēkā esošā valsts pārvaldes uzdevuma deleģēšanas līguma, kas noslēgts starp Valsts policiju un Direkciju, nosacījumi paredz, ka ar tehniskajiem līdzekļiem fiksēto informāciju Direkcija apstrādā, sagatavojot lietu izskatīšanai, 10 darbdienu laikā no attiecīgā pārkāpuma konstatēšanas. Savukārt Valsts policijas amatpersonas, ievērojot Administratīvās atbildības likumā noteiktos procesuālos termiņus, rindas kārtībā izskata no Direkcijas elektroniski saņemtās lietas un pieņem tajās lēmumu par sodu. Līdz ar to laika periods no personas izdarītā ceļu satiksmes pārkāpuma konstatēšanas līdz lietā pieņemtā lēmuma par sodu paziņošanai personai, kuru sauc pie administratīvās atbildības, zināmā mērā ir atkarīgs gan no kopējā ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, fiksēto ceļu satiksmes pārkāpumu skaita (novērots, ka vasaras mēnešos fiksēto pārkāpumu skaits ievērojami pārsniedz ziemas mēnešos fiksēto pārkāpumu skaitu), gan arī no Valsts policijas struktūrvienības, kuras amatpersonas veic administratīvā pārkāpuma procesu par ceļu satiksmes pārkāpumiem, kas fiksēti ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, kapacitātes. Vienlaikus uzsverams, ka šis laika periods jebkurā gadījumā nepārsniedz maksimālos Administratīvās atbildības likumā noteiktos procesuālos termiņus, kādos izpildāmas konkrētas procesuālās darbības.

Ņemot vērā minēto, Iekšlietu ministrija patlaban nesaskata iespēju attiecībā uz to lietu kategoriju, kurā ceļu satiksmes pārkāpums tiek fiksēts ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, Administratīvās atbildības likuma 19.nodaļā noteikt saīsinātus procesuālos termiņus, kādos šīs lietas ir izskatāmas un kādos tajās pieņemams lēmums par sodu. Pie minētā jautājuma būtu iespējams

atgriezties vien tad, ja attiecībā uz šo lietu kategoriju tiktu ieviests pilnībā automatizēts administratīvā pārkāpuma process, proti, process, kurā sākotnējo lēmumu par sodu patstāvīgi ģenerētu attiecīga valsts informācijas sistēma (piemēram, minētais “Transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrs”), bet cilvēkresursu iesaiste šajā procesā no Valsts policijas puses tiktu nodrošināta tikai minētā lēmuma apstrīdēšanas stadijā. Informējam, ka priekšlikumu par pilnībā automatizēta administratīvā pārkāpuma procesa ieviešanu attiecībā uz šo lietu kategoriju Iekšlietu ministrija jau ir izteikusi, sniedzot Tieslietu ministrijai atzinumu par tās izstrādāto likumprojektu “Grozījumi Administratīvās atbildības likumā” (21-TA-183).

Jautājumā par naudas soda apmēra, kas šobrīd Ceļu satiksmes likumā ir noteikts par Ceļu satiksmes likuma 71.panta pirmajā un otrajā daļā minētajiem ceļu satiksmes pārkāpumiem, samērīgumu norādām, kas šī jautājuma izvērtēšana pēc būtības neietilpst Iekšlietu ministrijas kompetencē. Atbilstoši Ceļu satiksmes likuma 3.panta trešās daļas regulējumam, kā arī Ministru kabineta 2003.gada 29.aprīļa noteikumu Nr.242 “Satiksmes ministrijas nolikums” 5.9.apakšpunktam valsts politikas izstrādi un tās īstenošanu satiksmes drošības jomā organizē un koordinē Satiksmes ministrija. Uz minētā regulējuma pamata tieši Satiksmes ministrija izstrādāja un noteiktā kārtībā virzīja izskatīšanai Saeimā likumprojektu “Grozījumi Ceļu satiksmes likumā” (Nr.369/Lp13), ar kuru no Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa uz Ceļu satiksmes likumu tika pārņemts administratīvās atbildības par pārkāpumiem ceļu satiksmē regulējums. Bet konkrētus priekšlikumus minētajam likumprojektam, aicinot izteikt Ceļu satiksmes likuma 71.panta otro daļu tieši šobrīd spēkā esošajā redakcijā (*salīdzinājumam skatīt šā likumprojekta 71.panta otrās daļas redakciju, kādu Saeima jau bija pieņēmusi 2.lasījumā*), izskatīšanai pirms 3.lasījuma iesniedza Finanšu ministrija. Tādējādi šajās tiesību normās noteiktā naudas soda apmēra pamatotības un samērīguma izvērtējums ietilpst Satiksmes ministrijas un Finanšu ministrijas kompetencē. Vienlaikus vērsama uzmanība, ka Saeimā tika atbalstīta gan Satiksmes ministrijas piedāvātā Ceļu satiksmes likuma 71.panta pirmās daļas redakcija, gan minētais Finanšu ministrijas priekšlikums par Ceļu satiksmes likuma 71.panta otrās daļas izteikšanu tās piedāvātajā redakcijā. Līdz ar to ne Valsts policijai, kura veic ceļu satiksmes uzraudzību, ne arī Iekšlietu ministrijai, kura nereti aktīvi iesaistās dažādu ar ceļu satiksmes drošību saistītu jautājumu risināšanā, nav pamata uzskatīt, ka Ceļu satiksmes likuma 71.panta pirmajā un otrajā daļā noteiktais naudas soda apmērs būtu atzīstams kā nesamērīgs.

Valsts sekretārs

Dimitrijs Trofimovs

Sandis Blumbergs, 67219585
sandis.blumbergs@iem.gov.lv

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU
UN SATUR LAIKA ZĪMOGU